

Personer från Norden: Vem var det?

A.

B.

C.

D.

Alfred Nobel (Sverige) levde från 1833 till 1896. Han var svensk, född i Stockholm men bodde också i till exempel Ryssland, USA, Tyskland, Frankrike, Skottland och Italien. Han talade t.ex. svenska, franska, ryska, engelska och tyska. Nobel var vetenskapsman, industriman och uppfinnare. Han uppfann dynamit. Han gifte sig inte och hade inte barn. Han tänkte på mänskligheten och donerade 31 miljoner SEK (nu ca 1600 miljoner SEK) för Nobelpris. Sveriges fyra pris var i fysik, kemi, medicin och litteratur. Norges pris var ett fredspris. Första ceremonin var 10/12 1901. Man fick en medalj, ett diplom och 150 782 kronor. 2008 var samma summa 10 miljoner kr. 1968 kom ett ekonomipris till Nobels minne.

Astrid Lindgren (Sverige, 1907-2002) bodde i Vimmerby i Småland och i Stockholm. Hon fick två barn och var gift. En gång frågade hennes dotter om en saga om Pippi. 1945 debuterade Pippi som bokfigur i *Pippi Långstrump*. Som författare blev Lindgren mycket populär. Man filmade många böcker, t.ex. *Alla vi barn i Bullerbyn* (1946), *Madicken* (1960), *Emil i Lönneberga* (1963), *Bröderna Lejonhjärta* (1973) och *Ronja Rövardotter* (1981). Man översatte Lindgren till mer än 80 språk. Hon var humanist och djurvän. 2005 registrerade UNESCO hennes originalmanuskript i ett register (*Memories of the World*).

Ingrid Bergman (Sverige, 1915-1982) var filmstjärna i Hollywood. Hon hade fyra barn. Hennes andra man var filmregissören Rossellini. Deras affär var en skandal! De fick tre barn: Robertino, Ingrid och Isabella (hon blev också skådis). Bergman fick tre Oscars och spelade i t.ex. *Casablanca* (1942), *Anastasia* (1956) och *Mordet på Orientexpressen* (1974). 1978 gjorde hon en film som hette *Höstsonaten* med Ingmar Bergman (också Oscarsvinnare!) som regissör. De hade samma efternamn men var inte från samma familj.

Vad hette han i förnamn?	Niels
Vad hette han i efternamn?	Bohr
Varifrån kom han? (stad, land)	Köpenhamn, Danmark
Var bodde han? (som vuxen)	Danmark, England, USA
När föddes han?	7/10 1885
När levde han? (från ... till ...)	1885-1962
Vad hade han för yrke (jobb)?	fysiker
Hur många barn hade han?	sex
Var han gift eller ogift?	gift med Margrethe Nørlund
Vad är han berömd för?	Bohrs atommodell, nobelpris i fysik 1922, Einsteins kollega

Vem sa det?

"It is my express wish that in awarding the prizes no consideration whatever shall be given to the nationality of the candidates, but that the most worthy shall receive the prize, whether he be a Scandinavian or not."

"Give children love, more love, and even more love; then good manners will come on their own."

"How wonderful that we have met with a paradox. Now we have some hope of making progress."

"I made so many films which were more important, but the only one people ever want to talk about is that one with Bogart."

Partnerintervju: hälsning och presentation

Hej!	{Hej, hej!, Hejsan!, Tjenare!, formellt: God dag!, 7-10: God morgon! }
Vad heter du?	Jag heter....
Varifrån kommer du?	Jag kommer från...
Var bor du?	Jag bor i ....
Vilka språk talar du?	Jag talar {engelska, tyska, spanska, franska, japanska, danska, ...}
Vad studerar du?	Jag läser {kemi, matte, till ingenjör, biologi, litteraturvetenskap, ...}

Textarbete (i par eller i små grupper)

Textfrågor: Alfred Nobel

Alfred Nobel var från Sverige.
Nobel blev 90 år.
Han var singel och barnlös.
Nobel ville ha sex Nobelpris.
Ekonomi har inte ett Nobelpris från Alfred Nobel.

Ja

Nej

√

Textfrågor: Astrid Lindgren

Hon gifte sig och hade barn.
Lindgren bodde i Göteborg.
Hon skrev barnböcker.
Pippi L. kom ut under andra världskriget (ww II)

Ja

Nej

Textfrågor: Ingrid Bergman

Ingrid Bergman gifte sig med en italienare.
Hennes bror (brother) hette Ingmar Bergman.
Hon vann tre *Golden Globe*.
Hon jobbade med Steven Spielberg.

Ja

Nej

Textord

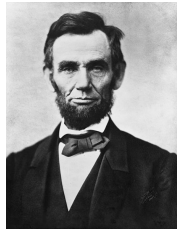

Vilket matematisk symbol med vilket ord?

eller	&
och	∩ <i>not</i>
inte	∪ <i>or</i>
mer än	≈
ca (<i>circa</i>)	>
<i>mindre än</i>	<

Vilket yrke med vilket exempel?

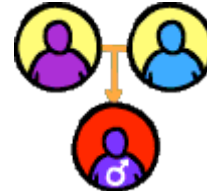
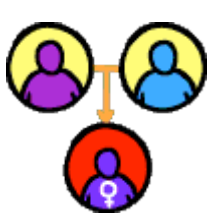
regissör	Alexander G. Bell
vetenskapsman	George Lucas
författare	J. K. Rowling
upfinnare	Stephen Hawkins
filmstjärna	Angelina Jolie
industriman	Bill Gates

Presentera en person

			Din hemliga person (<i>hon/hennes om kvinna</i>)
Vad hette han i förnamn?	Abraham		
Vad hette han i efternamn?	Lincoln		
Varifrån kom han? (<i>stad, land</i>)	Nolin Creek, USA		
Var bodde han? (<i>som vuxen</i>)	Springfield, Washington		
När föddes han?	12/2 1809		
När levde han? (<i>från ... till ...</i>)	1809 - 1865		
Vad hade han för yrke (<i>jobb</i>)?	advokat, politiker		
Hur många barn hade han?	Fyra, men tre dog		
Var han gift eller ogift?	gift med Mary		
Vem var hans kollega eller vän?	Ulysses S. Grant		
Varför är han berömd?	president 1861-65		
Vad är han t.ex. också känd för?	emancipationsförklaringen		

- Frågeorden är **vem, varifrån, var, vart, vad, när, hur, varför, vad...för + substantiv**

Vilket ord representerar vilken bild?
dotter, barn, djur, böcker, son, vän, fred

Sammansatta ord (compound words), t.ex. fredspris, barnböcker, djurvän

- Man skriver alltid (always) sammansatta ord som _____ ord.
ORDKUNSKAP: **jätte-** och **favorit-** är emfatiska prefix.

Såg du tio engelska kognater på s. 1?

Grammatik: personliga pronomen

<u>singularis</u>	<u>pluralis</u>
1: jag	vi
2: du	ni
3: _____(m)	_____
_____ (f)	
den / ____	

Grammatik: grundform och genitiv

<u>grundform</u>	<u>genitiv</u>
_____	Lindgrens
han	_____
_____	hennes*
Norge	_____
_____	Sveriges
_____	deras

man är ett generellt pronomen

Grammatik: syntax och verb i Alfred Nobel.

Stryk under alla verb. Observera strukturen i huvudsats.

- Position 1 är **fundament** och fokus för informationen.
- Finita (*konjugerade*) verb har position _____. Detta är V2-regeln!
- Subjekt har position _____ eller _____.
- Negering med **inte** kommer efter _____ eller _____.

Tabellen har ett *adverbial* som *fundament*.

<i>fundament</i>	<i>verb</i>	<i>subjekt</i>	<i>negering</i>	<i>objekt</i>	<i>adverbial (när, etc.)</i>
1901	uppfann	Nobel	inte	dynamit	Ø

Skriv om meningen med subjektet som fundament. OBS! subjektposition = Ø!

<i>fundament</i>	<i>verb</i>	<i>subjekt</i>	<i>negering</i>	<i>objekt</i>	<i>adverbial (när, etc.)</i>
Nobel		Ø			

b. Gruppera preteritumverb logiskt i tabellen. Diskutera med klassen.

Preteritumformer

Klass 1 -ade (ofta [a])	Klass 2a -de	Klass 2b -te	Klass 3 kortverb -dde	Starka (inte dentalsuffix)	Oregelbundna (small group-- MEMORIZE!)
					fick gjorde hade hette var översatte

OBS! Klass 3 ("kortverb"): *bodde, trodde, berodde, mådde*

Grammatik: som i Ingrid Bergman, Alfred Nobel och Astrid Lindgren.

Ringa in alla **som**. Analysera. OBS! *som* är inte *att*. Diskutera med klassen.

- *som* är ett relativpronomen med en *antecedent* (översättning: _____)
- *som* är ett jämförelseord (översättning: _____)

ÖVERKURS: *där* är geografiskt relativpronomen

Grammatik: numerisk information i *Alfred Nobel*

Stryk under all numerisk information i texten om Alfred Nobel på s. 1.

- Gruppera logiskt i tabellen.
- Hur säger man det? Titta i tabellen om **räkneord** på nästa sida.
- "Han/hon var...": artikel efter *var*, eller inte?
- Har årtal en preposition? Har datum kardinaltal eller ordinaltal? Vad är tre ord för Sveriges valuta (currency)?

Numeriska ord

Kardinaltal (cardinal numbers)	Ordinaltal (ordinal numbers)	datum	årtal (year)	pengar (money)	<i>en/ett</i> -artikel + substantiv (<i>en/ett</i> article + noun)

Spela bingo med siffror 1-20 och 20-40.

				1-20: Vem vann?				
				_____				
				20-40: Vem vann?				
				_____				

Be om hjälp

Hur säger man ... på svenska?
Vad betyder .... (på engelska)?
Kan du repetera?

Vad heter ... på svenska?
Vad sa du? Jag förstår inte.
Kan du förklara igen, tack?

Räkneord:	kardinaltal		ordinaltal
1	en/ett	artikel i singularis!	första
2	två	⋮	andra
3	tre	obetonad	tredje
4	fyra	(unstressed)	fjärde
5	fem		femte
6	sex		sjätte
7	sju		sjunde
8	åtta		åttonde
9	nio		nionde
10	tio		tionde
11	elva		elfte
12	tolv		tolfte
13	tretton		trettonde
14	fjorton		fjortonde
15	femton		femtonde
16	sexton		sextonde
17	sjutton		sjuttonde
18	arton		artonde
19	nitton		nittonde
20	tjugo		tjugonde
21	tjugoett,...		tjugoförsta, ...
30	trertio		trettionde
40	fyrtyo		fjrtionde
50	femtio		femtionde
60	sextio		sextionde
70	sjuttio		sjuttionde
80	åttio		åttionde
90	nittio		nittionde
100	hundra		hundra
200	tvåhundra		tvåhundra
10 ³ (K)	tusen		tusende
2x10 ³	tvåtus		tvåtusende
10 ⁴	tio		tio
10 ⁵	hundra		hundra
10 ⁶ (M)	en miljon		miljont
2x10 ⁶	två miljoner		
10 ⁹ (G)	en miljard		
10 ¹² (T)	en biljon		

Bråktal med komma!

$$1/2 = 0,5 = \text{en halv}$$

$$1/3 = 0,33... = \text{en tredjedel}$$

$$1/4 = 0,25 = \text{en fjärdedel}$$

$$1/10 = 0,1 = \text{en tiondel}$$

Heltalsnomen har -a: etta

Årets månader gemener!

januari juli

februari augusti

mars september

april oktober

maj november

juni december

Vad heter veckans dagar?

Datum och årtal

11/5 2009

2009-05-11

090511

5 maj 2009

femte maj tjugohundra

Pengar

1 SEK = 1 kr = 1 (svensk) krona

1250 kr

tolvhundrafemtio kronor

ettusentvåhundrafemtio kronor

Distans (10^x)

1 centimeter/cm

1 meter/m = 100 cm

1 kilometer/km = 1000 m

1 mil = 10 km

1250 m

tolvhundrafemtio meter

Massa/vikt (10^x)

1 gram/g

1 hekto/hg = 100 g

1 kilo/kg = 1000 g

1 ton = 1000 kg/Mg

Volym (10^x)

1 liter/l

1 deciliter/dl = 0,1 l

1 centiliter/cl = 0,01 l

Alfabet, vokal- och konsonantgrupper och basuttal

BV: A, O, U, Å FV: E, I, Y, Ä, Ö	9 korta + 9 långa (:) vokaler	
	Specialkonsonanter:	
A a:	[ŋ, ʂ, x]	{sk + FV, skj, sj, stj, ch, -t/sion, (g/j)}
B bɛ:	[ɕ]	{k + FV, tj}
C sɛ:	[j]	{g + FV, j, dj, hj, lj, (rj, lg)}
D dɛ:	[d, l, ŋ, ʂ, t]	r + {t, d, l, n, s, kombinationer}
E ε:	[ŋ]	n + {g, k}
F ɛf:	[nŋ]	{gn}
G gɛ:	[s]	{s, c + FV}
H ho:		
I i:		
J ji:		
K ko:		
L ɛl:		
M ɛm:		
N ɛn:		
O u:		
P pɛ:		
Q kɛ:		
R ɛr:		
S ɛs:		
T tɛ:		
U ɛ:		
V vɛ:		
W dub:ɛl-vɛ:		
X ɛks		
Y y:		
Z sɛ:ta		
Å o:		
Ä ε:		
Ö ö:		

Principer för basuttal

① reduktion

Exempel: *jag* → [ja], *var* → [va].

② assimilation och försvagning

Exempel: *snabbt* → [snapt], *flickor* → [flik:ɛr]

③ betoning och intonation av ord och affix

a. längd och betoning

Exempel: *gla:s*   *glas:*
tekni:k

b. ordaccent och affix och betoning

Exempel: *en 'få:gel*   *två `få:g'lar*
tek'ni:k   `teknik'forum

④ betoning och intonation i sats och fras

Exempel: *Hon bodde i Stockholm.* ↘
Hälsade Maja på i Stockholm? ↘

⑤ intonation och information: känslor, kontrast, etc.

Information från partner med bokstäver och siffror

Vad är {ditt namn, din adress, din mejladress}, tack?

Vad är ditt telefonnummer, tack?

Fyll i en papperslapp (@ = snabel-a, . = punkt).

för- och efternamn

adress

e-post

tel.

Para ihop ord för länder, huvudstäder och språk

land	huvudstad	Vad heter huvudstaden?	Vilket språk talar man?
USA	<u>d</u>	a Helsingfors	<u>5</u> 1 spanska
Sverige	___	b Beijing	___ 2 danska
Kanada	___	c Amsterdam	___ 3 japanska
Tyskland	___	d Washington	___ 4 arabiska
Danmark	___	e Ottawa	___ 5 engelska
Frankrike	___	f Reykjavik	___ 6 norska
Spanien	___	g Madrid	___ 7 svenska
Finland	___	h Berlin	___ 8 franska
Egypten	___	i Oslo	___ 9 isländska
Island	___	j Tokyo	___ 10 kinesiska
Japan	___	k Köpenhamn	___ 11 tyska
Norge	___	m Paris	___ 12 engelska/fr.
Kina	___	n Rom	___ 13 finska
Italien	___	o Stockholm	___ 14 holländska
Holland	___	p Kairo	___ 15 italienska

Diskussion: A/B-övning. Vem var din partners hemliga person på s. 3? Fråga din partner och fyll i tabellen!

Vad hette han/hon i förnamn?	
Vad hette han/hon i efternamn?	
Varifrån kom han/hon? (<i>stad, land</i>)	
Var bodde han/hon? (<i>som vuxen</i>)	
När föddes han/hon?	
När levde han/hon? (<i>från ... till ...</i>)	
Vad var hans/hennes yrke (<i>jobb</i>)?	
Hur många barn hade han/hon?	
Var han/hon gift eller ogift?	
Vem var hans/hennes kollega eller vän?	
Varför är han/hon berömd?	

Skriv och läs

Matematik. Skriv med siffror och bokstäver. OBS! sammansatta siffror är ett ord!

tre plus fyra = sjú

två plus tio = _____

hundrafemtiofem minus tjugofem = _____

åtta gånger tiotusen = _____

två miljoner dividerat med fyra = _____

Jeopardyfrågor. Skriv frågor med frågeord.

Varifrån kom Alfred Nobel?

”-Han kom från Sverige.”

_____

”-Han var USA:s första president.”

_____

”-Hon bodde i Stockholm.”

_____

”-Hon arbetade i Hollywood.”

_____

”-Hon blev 95 år gammal.”

_____

”-Han uppfann dynamiten.”

_____

”-Hon flyttade från Småland till Stockholm.”

V2-syntax

Skriv om 2 meningar från s. 1 med subjekt som ord 3.

2006 var samma summa 10 miljoner kronor.

Samma summa var 10 miljoner kronor 2008.

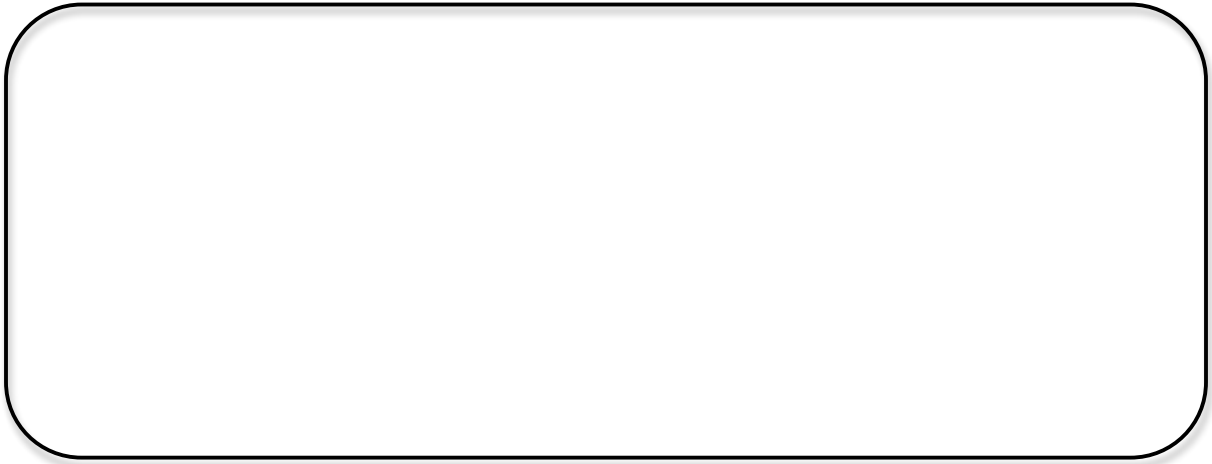

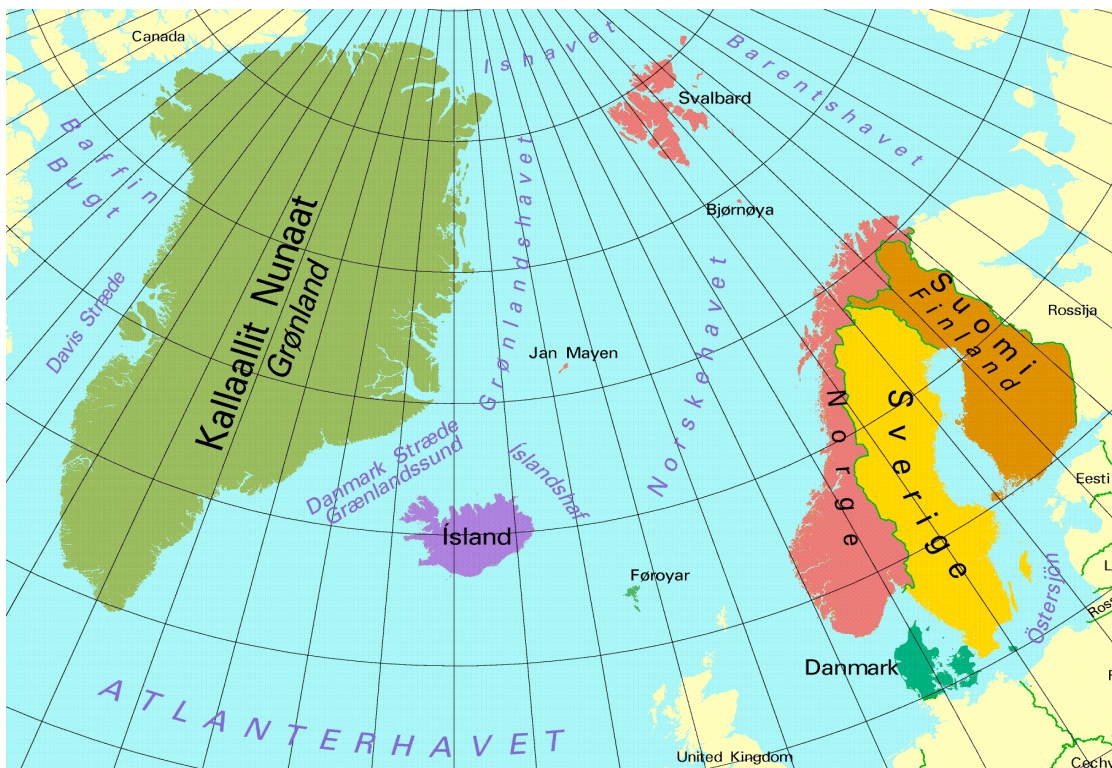
Skriv och presentera (introduce) Niels Bohr med tabellinformationen på s. 1.

Ordassociering. Skriv snabbt (quickly) 4 ord om ett ämne (topic). Rapportera.
Exempel: Din lärare säger "Nobel". 4 ord är t.ex. *Alfred, dynamit, pris, Oslo*

Nordens karta

Markera alla huvudstäder i kartan. Skriv deras namn på svenska.

Webbarbete (i par eller i grupp)

Vad vill ni veta om Nobel eller Nobelpriset? Titta på t.ex. <http://nobelprize.org/>.

Exempel: *Nobelium, an element in the periodic table, is named after Alfred Nobel.* Skriv på engelska eller svenska

1. _____
2. _____
3. _____

Vilka böcker av Astrid Lindgren läste du som barn? Titta på <http://www.astridlindgren.se/verken/bocker>. Skriv på svenska.

Vart flyttade Niels Bohr när Tyskland invaderade Danmark? Titta på t.ex. *Wikipedia*. Skriv på svenska.

Vilka amerikanska skådespelare jobbade Ingrid Bergman exempelvis med? Titta på *Internet Movie Database*. Skriv deras namn.

Mer information

Astrid Lindgrens officiella hemsida: <http://www.astridlindgren.se/>

Nobelstiftelsens officiella hemsida: <http://nobelprize.org/>

IMDB om Ingrid Bergman: <http://www.imdb.com/name/nm0000006/>

Svenska Wikipedia om Niels Bohr: http://sv.wikipedia.org/wiki/Niels_Bohr/

Skyltar i Sverige

Trafikskyltar: metriska systemet

Sortera koncept med fotografier: **VIKT**, **DISTANS/HÖJD** (height), **DISTANS/LÄNGD**, **HASTIGHET** (speed). Vilka enheter (units) har metriska systemet för dessa koncept?

Konvertera till amerikanska enheter (units) på webben.

Para ihop en skylt med ett begrepp

- ___ station för tunnelbana (subway)
- ___ W.C.
- ___ park med café, logi (lodging), etc.
- ___ bilparkering förbjuden (prohibited)
- ___ bankautomat (ATM)

Ingmar Bergman

Bergman är hyllad (honored) med en gata (street) och en plats (small square) i Stockholm.

Gå till www.imdb.com. Sök på *Ingmar Bergman*. Ungefär hur många filmer regisserade Bergman? ca. _____

Gå till Wikipedia. Sök på *Oscars*. Vilka tre av Ingmar Bergmans filmer fick Oscarspris?

Hur mår du?

Toppen! Utmärkt! Jättebra! 😊😊😊

Inte så bra. 😞

Bra! 😊😊

Dåligt. 😞😞

Okej. 😊

Jättedåligt! 😞😞😞

Uttal: förstå och öva

Hur säger man det?

<i>skanna</i>	scan
<i>kul</i>	fun
<i>göra</i>	do/make
<i>ske</i>	happen
<i>kål</i>	cabbage
<i>gå</i>	walk
<i>stjärna</i>	star
<i>tjuta</i>	cry

Reflexiva konsonater: r + {d, n, t, s, l}

<i>bord</i>	table
<i>barn</i>	child
<i>bort</i>	away
<i>fors</i>	rapid, whitewater
<i>Carl</i>	Charles

Reduktion: frekventa ord

<i>jag</i>	[ja]	I
<i>dag</i>	[da]	day
<i>sedan</i>	[sɛn]	then
<i>och</i>	[o]	and
<i>är</i>	[ɛ]	is/are
<i>vad & var</i>	[va]	what eller was/were
<i>det</i>	[dɛ]	it
<i>med</i>	[mɛ]	with

Längd

<i>Lång vokal</i>	<i>Lång konsonant</i>		
<i>bil</i>	<i>Bill</i>	car	Bill
<i>glas</i>	<i>glass</i>	glas	ice cream
<i>tal</i>	<i>tall</i>	speech	pine
<i>sol</i>	<i>säll</i>	sun	sieve

Vad är huvudregeln (the main rule) för lång vokal eller lång konsonant?

Betoning: med längd

ba:na:n

banana

univɛrsitɛ:t

university

ba:na:n

the track

Stock:holm

Vilket ljud är långt?

sju	sjuttio	7	70
tjugo	sjutton	20	17
Irland	Finland		
yr	tyska	dizzy	German

Ton och ordaccent

Accent 1

stɛ:gɛn

the ladder

tom:tɛn

the land plot

Accent 2

stɛ:gɛn

the steps

tom:tɛn

the gnome

Hörförståelse

Vem kan segla...

Lyssna. Repetera om du vill. Fyll i ord. Diskutera sångens tema. Sjung med!

<http://www.youtube.com/watch?v=lhpUW-4IjBw>

<http://www.youtube.com/watch?v=qheq8rvGZTA>

_____ kan segla förutan vind?

segla – *sail*, förutan – *without*

Vem _____ ro utan åror?

ro – *row*, åror – *oars*

Vem kan skiljas _____ vännen sin
utan att fälla tårar?

skiljas – *depart*, vännen sin – *one's friend*
fälla tårar – *shed tears*

_____ kan segla förutan vind,

_____ kan ro utan åror,

_____ ej skiljas från vännen min
utan att fälla tårar.

Dialogarbete med en partner

Arbeta i par. Ordna replikerna till en dialog. Spela upp dialogen i klassen.

Liten ordlista:

i datalabbet – in the computer lab, *på bio* – at the movies, *en kompis* – a friend
läxor – homework, *gjorde* – do/make (past tense), *pluggade* – studied (informal), *kul*—fun

Var det kul?

Jag pluggade för min svenskkurs.

Kul! Vi ses sen!

Bra, tack.

Fint, du själv?

Tjena!

Vad gjorde du i går?

Hejsan! Hur mår du?

Ja, det var intressant!

Okej! Hej, hej!

Läxor i datalabbet, och jag var på bio med en kompis. Vad gjorde du?

PERSON A

1.

2.

3.

4.

5.

6.

PERSON B

1.

2.

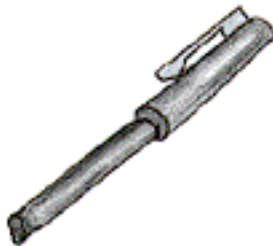
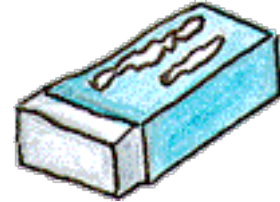
3.

4.

5.

Ord: klassrum

Vad heter det på svenska? Är ordets artikel *en* eller *ett*? Använd Lexin eller en ordbok.

Portföljuppgift för modul 1

Ditt tema är "en historisk person från Skandinavien". Du har mycket frihet (freedom). Du kan skriva om, t.ex.

- ✧ Kung Gustav II Adolf (Sverige)
- ✧ Hans dotter, Drottning Christina (Sverige)
- ✧ "Trollmålaren" John Bauer (Sverige)
- ✧ FN:s generalsekreterare (UN secretary general) Dag Hammarskjöld (Sverige)
- ✧ Diplomaten Raoul Wallenberg (Sverige)
- ✧ Astronomen Tycho Brahe (Danmark)
- ✧ Arkitekten Jørn Utzon (gjorde Sydneys operahus) (Danmark)
- ✧ Upptäckaren Fridtjof Nansen (Norge)
- ✧ Målaren Edvard Munch (Norge)
- ✧ Musikern Edvard Grieg (Norge)
- ✧ Poeten Snorre/Snorri Sturlasson (Island)
- ✧ Mumintroll-författarinnan Tove Jansson (Finland)

Du kan också välja en annan (choose another) person!

Uppgift:

1. Sök information på WWW. Hitta tre (eller mer) webbsidor på svenska eller engelska som är relevanta.
2. Skriv en text som har ett stycke (paragraph) på svenska.
3. Gör en "ordlista" med nya ord från din text. Du har 2 alternativ:
  - a. en idékarta (concept map)
  - b. en bildordlista (med bilder t.ex. från Wikimedia Commons)
4. Frivilligt (optional): spela in (record) din text för feedback på uttal.

Format:

- ✧ Typsnittsstorlek (font size): 12
- ✧ Radavstånd (line spacing): 1,5
- ✧ Källförteckning (works cites page) med webbsidor
- ✧ Undvik (avoid) engelska, också i din ordlista!

Sammanfattning: läsning i *A Concise Swedish Grammar* för Modul 1

3.1-3.2	Ordklasser, ordföljd
5.1	Personliga pronomen
2.1	Numeriska uttryck
4.2-4.4	Frågor och frågeord
10.10	Genitiv
4.1	Negering med <i>inte</i>
7.6	Relativsatser
8.5-8.6	Vokaler
8.9	Konsonanter
8.12-8.14	Specialljud

Diagnostiskt test (50 poäng)

A. Diktamen. Lyssna och skriv. Det är mindre än 40 ord. (10 poäng)

B. Skriv frågor om Ingrid Bergman (6 x 1 = 6 poäng)

Exempel: Vad hette hon? "Hon hette Ingrid Bergman."

1. _____ "Hon kom från Sverige."
2. _____ "Hon jobbade i Hollywood."
3. _____ "Hon spelade med Bogart och Grant"
4. _____ "Ja, hon hade barn."

C. Skriv matematik med ord. (2 x 1 = 2 poäng)

Exempel: $100 + 200 = 300$ ettundra plus tvåhundra är trehundra

1. $35 + 47 = 82$ _____
2. $1000 - 450 = 550$ _____

D. Skriv om en mening. Orden i kursiv stil börjar meningen. (4 x 1 = 4 poäng)

Exempel: Dynamiten uppfann Nobel. Nobel uppfann dynamiten.

1. Pippi Långstrump kom 1945. _____
2. Man fick ca 150000 SEK 1901. _____

E. Skriv datum med ordinaltal. (4 x 1 = 4 poäng)

Exempel: 11/5 1710 elfte maj sjuttonhundratio

- a. 24/12 1809 _____
- b. 15/9 2007 _____

F. Para ihop ett dialogpar. (4 x 0,5 = 2 poäng)

1. _____ Vad var Volvons hastighet?	a. 75 meter upp.
2. _____ Vet du vad han heter, skådisen?	b. Katt.
3. _____ Hur högt?	c. I 10 kilometer i timman.
4. _____ Hur säger man "cat" på svenska?	d. Nej, men hans senaste film var bra.

G. Hur säger man <k>? Stryk under [k] eller [ç] (tje-ljudet). (4 x 1 = 4 poäng)

Exempelsvar: köpa [k] [ç]

1. kan	[k]	[ç]	3. kinesiska	[k]	[ç]
2. Köpenhamn	[k]	[ç]	4. kille	[k]	[ç]

H. Hur säger man "sk"? Stryk under [sk] eller [ʃ] (sje-ljudet). (4 x 1 = 4 poäng)

Exempelsvar: sju [sk] [ʃ]

1. skepp	[sk]	[ʃ]	3. skidor	[k]	[ʃ]
2. vetenskapsman	[sk]	[ʃ]	4. skandal	[k]	[ʃ]

I. Skriv 4 saker som finns i klassrummet. Skriv artikel och ord. (4 x 1 = 4 poäng)

Exempelsvar: en student

a. _____	c. _____
b. _____	d. _____

J. Skriv possessiva pronomen. (4 x 1 = 4 poäng)

Exempel: Cissi / bok → hennes bok

1. Alfred N. / pris → _____	2. Lindgren och Bergman / land → _____
3. Bohr / atommodell → _____	4. Ingrid / dotter → _____

K. Stava till veckans sju dagar i ordning. (6 x 1 = 6 poäng)

1. måndag	4.	7.
2.	5.	
3.	6.	

TEXT TILL DIKTAMEN (A)

Astrid Lindgren var författare. Hon blev 95 år. Hon bodde i Stockholm, var gift och hade barn. Hennes barnböcker översatte man till ca/circa 80 språk. Mycket populär var *Pippi* från 1945!

(OBS! med *punkt*, *komma*, *utropstecken* finns det 37 grafiska ord. 5% per poäng. 34-37 korrekta ord ger 10 p., 30-33 korrekta ord ger 9 p. etc.)

WORDLIST FOR PAGE 1 TEXTS OF MODULE 1

Column descriptions

1. Swedish word or expression

2. English translation

3. Swedish alternative

This column contains Swedish alternatives. The intention is to provide an opportunity for you to expand your knowledge of Swedish vocabulary further. It also presents an opportunity for studying vocabulary in texts without having to resort to English translations (i.e. if covering column 2). At first, this alternative information may appear confusing: it contains a wider vocabulary with unknown words or expressions. The hope is that once you develop a certain Swedish vocabulary base, this resource will be helpful. (For instance, consider a scenario where you return to the module to repeat its vocabulary.) The alternatives are coded into 5 groups:

- ✧ S = synonym (*synonym*)
- ✧ M = antonym (*motsatsord*)
- ✧ B = description (*beskrivning*)
- ✧ E = example (*exempel*)
- ✧ nothing

4. Additional observation

This column contains lexical information useful for grammatical structures. Note that once you learn the grammar rules, you will not need this information except in irregular cases.

- ✧ For verbs: verb endings for weak verbs or vowel changes for strong verb (or full irregular forms) for present, preterit and perfect tenses
- ✧ For nouns: indefinite singular article and plural ending (or irregular plural form)
- ✧ For abbreviations: the expanded form appears in italics

ORD ELLER UTTRYCK	ÖVERSÄTTNING	ALTERNATIV PÅ SVENSKA	OBSERVATION
affär	affair	S: relation	en, -er
alla	all	M: bara en	
andra	others	M: dessa	
atommodell	atom model	B: modell av atomens struktur	en, -er
barn	child, children	M: vuxen, vuxna	ett, -
böcker	books	B: som man läser i	en bok
berömd	famous	M: okänd	-are, -ast
blev	became	B: börja vara	i-e-i
bodde	lived	B: hade ett hem	-r, -dde, -tt; <i>i/på</i>
bokfigur	character in a book	E: Harry Potter	en, -er
bröderna	the brothers	M: systrarna	en bror, bröder

ORD ELLER UTTRYCK	ÖVERSÄTTNING	ALTERNATIV PÅ SVENSKA	OBSERVATION
ca.	approximately	S: ungefär	circa
ceremonin	the ceremony	S: riten	en, -er
Danmark	Denmark	B: nordiskt grannland	
de	they	B: 3:e person, plural, personligt pronomen	
debuterade	made a debut	B: gjorde för 1:a gången	-ar, -ade, -at
deras	their	B: 3:e person, plural, possessivt pronomen	
diplom	diploma	E: intyg; bevis; utmärkelsebrev	ett, -
djurvän	animal lover	B: en person som älskar djur	en, djurvänner
donerade	donated	S: gav pengar eller saker	-ar, -ade, -at; till
dotter	daughter	M: son	en, döttrar
dynamit	dynamite	B: explosivt material; sprängämne	
efternamn	last name(s)	B: familjenamn	ett, -
ekonomipris	Economy Prize	B: pris i ekonomi	ett, -
eller	or	S: alternativt	
en/ett	one/a, an	B: siffran 1 och obestämd artikel i singular	
engelska	English	B: USA:s huvudspråk	
ex.	for example	S: till exempel	exempelvis
exempel	example	S: illustration	t.ex. = e.g.
född	born		
föddes	was born	B: kom till världen	-as, -des, -tts; <i>passiv</i>
författare	author	S: skribent	en, -er
förnamn	first name(s)	S: namn före efternamn	ett, -
första	first	B: före alla	
familj	family	E: föräldrar och deras barn	en, -er
fick	received	B: erhöll	får, fick, fått
film	movie	E: Casablanca	en, -er
filmade	filmed	B: gjorde en film	-ar, -ade, -at
filmregissören	the movie director	E: George Lucas	en, -er
filmstjärna	movie star	E: Brad Pitt	en, -or
frågade	asked	S: undrade	-ar, -ade, -at
Frankrike	France	B: land med Paris som huvudstad	
franska	French	B: språk	
fredspris	Peace Prize	B: pris för fred; ett Nobelpris	ett, -er
från	from	B: preposition	
fyra	four	S: 4	
fysik	physics	B: naturvetenskapligt ämne	(en)
fysiker	physicist	B: expert på ämnet fysik	
för	for	B: preposition	
gift	married	M: ogift	
gifte sig	married	B: ingick äktenskap	-er, -te, -t
gjorde	did, made	B: ägnade sig åt	gör, gjorde, gjort
gång	time	S: tillfälle	en, -er
hade	had	B: ägde; hjälpverb	har, hade, haft
han	he	B: 3:e person, singular, person. pron., maskulinum	
hennes	her	B: 3:e person, singular, poss. pron., femininum	
hette	was called	B: kallades; hade namnet	

ORD ELLER UTTRYCK	ÖVERSÄTTNING	ALTERNATIV PÅ SVENSKA	OBSERVATION
hon	she	B: 3:e person, singular, person. pron., femininum	
Höstsonaten	Autumn Sonata	B: Ingmar Bergman film med Ingrid Bergman	
humanist	humanist	B: person inom humaniora	en, -er
hur	how	B: frågeord	
i	in	B: preposition	
industriman	industrialist	E: Rockefeller	en, industrimän
inte	not	B: negation	
Italien	Italy	B: land med Rom som huvudstad	
jobb	job	S: arbete	ett, -
kom	came	S: anlände	
Köpenhamn	Copenhagen	B: huvudstad i Danmark	
kemi	chemistry	B: naturvetenskapligt ämne	(en)
kollega	colleague	S: arbetskamrat	en, -or
kr.	Swedish crownes	S: SEK	en, -or; kronor
levde	lived	B: fanns till; existerade	-er, -de, -t
Lönneberga	Lönneberga Village	B: by i Småland	
land	country	E: USA; Sverige; Mexiko; Italien	ett, länder
Lejonhjärta	Lionheart	B: ett historiskt och litterärt efternamn	
litteratur	literature	E: prosa, poesi, drama	en, -er
man	one	B: generaliserande pronomen	
med	with	B: preposition	
medalj	medal	E: en guldmedalj	en, -er
medicin	medicine	B: läkares område	oräkebart
men	but	B: markör för invändning	
mer	more	M: mindre	
miljoner	millions	B: flera 1000000	en, -er
minne	memory	B: man kommer ihåg det	ett, -n
mordet	the murder	B: planerad död	
mycket	much	M: lite	
många	many	M: få	
mänskligheten	humanity	B: alla personer i världen	en, -er
Nobelpris	Nobel Prize	B: pris som Nobel instiftade	ett, -er
Norge	Norway	B: nordiskt grannland	
nu	now	B: tidsord	
när	when	B: frågeord	
och	and	S: &	
också	also	M: endast	
ogift	unmarried	M: gift	
om	about	B: preposition	
Orientexpressen	the Orient Express	B: bok av Agata Christie	
originalmanuskript	original script	B: första manuset	ett, -
Oscarsvinnare	Oscars winner	E: Angelina Jolie	en, -
Pippi Långstrump	Pippi Longstocking	B: bokfigur av Astrid Lindgren	
populär	popular	S: omtyckt	
pris	prize	E: nobelpriset	ett, -
på	on	B: preposition	

ORD ELLER UTTRYCK	ÖVERSÄTTNING	ALTERNATIV PÅ SVENSKA	OBSERVATION
regissör	director	B: instruerar skådespelare	en, -er
register	list	S: index	ett, -
registrerade	registered	B: lägga märke till information	-ar, -ade, -at
Ronja Rövardotter	Ronja the Robber's Daughter	B: bokfigur av Astrid Lindgren	
ryska	Russian	B: språk eller kvinna i Ryssland	
Ryssland	Russia	B: land med Moskva som huvudstad	
saga	tale	E: Snövit av bröderna Grimms	en, -or
samma	same		
SEK	Swedish crownes	S: kr.	
sex	six	S: siffran 6	
sig	herself/himself/itself/oneself/themselves	B: 3:e person, reflexivt pronomen	
skådis	actor	E: Ingrid Bergman	en, -ar, <i>skådespelare</i>
skandal	scandal	B: upprörande händelse	en, -er
Skottland	Scotland	B: land där Edinburgh finns	
Småland	province of Småland	B: landskap i södra Sverige	
som	who/which/that, as	S: relativpronomen, jämförelsemarkör	
spelade	played	B: föreställde	
språk	language	E: svenska	ett, -
stad	city	E: London	en, städer
summa	sum	E: 1 + 2 = 3	en, -or
svensk	Swedish	B: från Sverige	
svenska	Swedish	B: språk eller kvinna från Sverige	
Sverige	Sweden	B: land med Stockholm som huvudstad	
tänkte	thought	S: funderade	-er, -te, -t
talade	spoke	S: sa	-ar, -ade, -at
till	to	B: preposition	
två	two	S: siffran 2	
tre	three	S: siffran 3	
tyska	German	B: språk eller kvinna från Tyskland	
Tyskland	Germany	B: land med Berlin som huvudstad	
uppfann	invented	E: Bells telefon	i-a-u
uppfinnare	inventor	E: W. G. Bell	en, -
vad	what	B: frågeord	
var	was	B: frågeord	
varifrån	wherefrom	B: frågeord	
vetenskapsman	scientist	S: forskare	en, vetenskapsmän
vi	we	B: I:a person, plural, personligt pronomen	
vuxen	adult	M: barn	en, vuxna
yrke	profession	S: jobb	ett, -n
än	than	B: jämförelsemarkör	
är	is		är, var, varit
översatte	translated	B: överföra till annat språk	sätter, satte, satt